

Štampa vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
spravništvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva do-
živajo list brez pose-
bne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 p h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
ne sprejemajo.

Za oznaki se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 42.

V Mariboru, dne 19. oktobra 1899.

Tečaj XXXIII.

Nemški načrti.

V zadnji številki smo svojim bralcem pojasnili transvalške razmere ter je načrtali vzlasti za to posebno vestno in natančno, ker so našim avstrijskim podobne do pičice. Stara reč je, da si človek, če se stvari in dogodki tako vrstijo, da mu iz njih očitno preti zlo, vendar prihodnost slika brez nevarnosti, češ, da mu bode usoda v zadnjem trenutku zanesla. Ali kadar vidi pri drugem, da so ravno taki vzroki in take posledice, kakoršni pripravljajo njegovo usodo, onega neresljivo privedli v pogubo, to ga dirne, in on začne verjeti, da doslednost tudi pri njem ne bo delala izjeme. Zato nam transvalski dogodki naj bodo opomin, da bomo tudi mi, ki živimo v zelo podobnih razmerah, končno doživeli nekaj takega, kakor Buri.

Angleži v kraljestvu so Nemci v «rajhu», Angleži v Transvalu so naši Prusaki, in Buri smo mi Slovani. Tudi Nemci v «rajhu» stremijo po gospodstvu od Vzhodnega morja na severu do Jadranskega na jugu našega dela sveta; zraven tega pa cedijo sline po avstrijskem bogastvu, ki je nakupičeno po naših poljih, gozdih in vinogradih in po naših rudokopih. Tudi Nemci so sklenili, teh dežel se polastiti. V to svrhu so kakor Angleži Bure, naše Nemce, sedanje Prusake, jeli ščuvati, naj zahtevajo stvari, ki se jim, dokler je kaj pravice na svetu, ne morejo dovoliti, pričakujoč, da bodo ti-le potem «preganjani od Slovanov» pri njih prosili pomoči. Med tem pa se v deželi ubogih preganjancev, to je pri nas, vse pripravi, da bode rešitelju,

kadar pride, delo lahko. No, ali se ne godi tako? Sicer Nemci to taktiko in nje uspeh že dobro poznajo, prinesla jim je Alzacijo in Lotaringijo; tukaj so ravno tako delali.

Ne bodemo dalje primerjali, ampak podati hočemo seveda le po glavnih mislih bralcem razkritja, do katerih je francoske politike dovedel Dreyfusov proces, in katera je pred kratkim objavil najbolje razširjeni tamošnji časnik.

Nemčija hoče priti v Avstrijo svojim bratom v korist z vojsko posredovat «ali mir delat». Pravico si bode dala kar sama vsled jezikovne sorodnosti in vsled pogodbe, ki je sklenjena med obema državama. O tem koraku je zunaj v «rajhu» poučen vsak, ki se le količkaj bavi s politikom; tudi pri nas med Prusaki to ni tajnost, ker neprenehoma dobivajo instrukcije in zaupna poročila od zunaj. Dotične politične priprave pri nas in vojaške v Nemčiji in tukaj so že skoraj izgotovljene. Mar ne vidimo, kako se s tisoč in tisoč sredstvi nemški vojski gladi pot v Avstrijo? Ali nima prusaštvo od češke meje dol do Jadranskega morja svojih organiziranih posadk, ki bodo nemški vojski napravljale sprejeme, kakoršnih doživlja le srčno ljubljeno, težko pričakovano rešitelju? In kako se pripravlja Nemčija vojaško! Meje proti Franciji si skrbno zavaruje ter se tej sosedu prilizuje, da bi se njej ne bilo bati zavrtnega napada, zajedno pa neprestano množi svojo vojsko in orožje; omislila si je celo pred kratkim nove topove, dasi državni zbor v to svrhu ni dovolil nikakega kredita. Tudi novi vojni zakon, ki je na Nemškem letos

vse iznenadil, kaže, da se nemški vladi zdi tisti važni trenutek blizu, ko bode vojska prekoračila našo mejo. V Avstriji pa marljivo deluje nemško vohunstvo; meseca junija je dunajska vlada zaprla bivšega častnika Sario, ki je strategijske dokumente izdal nemški vladi, meseca avgusta pa so pod ključ djali generalnega železničnega kontrolorja Mosettiga, ker je bil Nemčiji izdal načrte mobilizacije.

Prostor nam ne dopušča, da še dalje crpamo iz francoskega vira. Sicer pa mislimo, da je dovolj, kajti, kdor ima oči, mora sam videti in spoznati, da se Nemčija pripravlja na neki velik korak. Da bo ta korak namerjen proti nam, o tem pa se tudi ne da dvomiti, če se premisli postopanje naših Nemcev doma in njih občevanje z Nemci zunaj in če se preudari nemška politika. Vrhu tega pa so naši brbljavi Prusaki, njih časniki, kakor tudi nemški zunaj že opetno izdali javno tajnost: Avstrija se mora z Nemčijo združiti ter postati njena provinca. — Končno pa utegne tudi z ozirom na čas francoski list imeti popolnoma prav. Saj mora vsak razsoden človek spoznati, da je politika naših Prusakov le politika do nekega trenutka, ki se jim zdi blizu in da se ti ljudje edino le vladarjevi osebi hlinijo.

Slovenski mladeniči in možje, prej ali slej pride čas, da boste ob strani drugih Slovanov s puško v roki branili Avstrijo in habsburško vladarsko rodovino pred prusaškim navalom!

Listek.

Nemška frankfurtarica in naša slovenska zastava.

Zastave, kažejo te ali one barve, imajo vsaka svoj določen pomen. Take, ki značijo dežele, so že jako stare in so nastale, ker je bilo v vojski treba že po zunanosti spoznati in razločevati vojne čete raznih držav oziroma dežel. Tako pomenja rudeče-bela zastava od nekdanje Avstrije pa tudi Švice, rudeče-zelena Turčijo, zeleno-bela Štajarsko, rudeče-rumena Moravsko itd. Navadno ima izbira in uvrstitev barv svoj vzrok; tako hoče štajarska zastava (spodaj zelena, zgoraj bela) izraziti, da štajarska dežela slovi po lepem zelenju svojega rastlinstva in da ima nad tem vrhove, pokrite z večnim snegom.

Zastave, zaznamujejoče slovanske dežele, kažejo prevesno belo, modro in rudečo barvo, na pr. Kranjska rudečo, modro, belo, Hrvatska modro, belo, rdečo, Bosnija belo, rudečo, modro, Srbija belo, modro, rudečo, Bulgarija rudečo, zeleno, belo, Črnagora rudečo, belo. In to seveda ne brez vzroka. Slovanski narodi imajo od nekdanje neke posebne simpatije do teh barv. Ali niso naše pobeljene hiše

okinčane z rudečimi in modrimi pasovi in rožicami, ali ne vsivajo naše ženske v belo platno, najsi je obleka ali krušnica, najraje rudeče in modre okrase, ali niso naši slovenski fantje najbolje ponosni tedaj, kadar se prsi rudeče, modre in bele, kadar se visoki maj na daleč okrog blišči v teh le barvah? Da, tudi po simpatiji do barv izdaja se narodnost.

V Avstriji, kjer imamo narode razkosane po raznih deželah, nastale so poleg deželnih zastav še narodne. Najbolje znani ste črno-rudeča-zlata zastava ali takozvana Frankfurterica Nemcev in rudeče-modro-bela Slovencev.

Leta 1848. je bilo, ko so se avstrijski in nemški poslanci zbrali v Frankfurtu na Nemškem, da bi določili medsebojno razmerje dotičnih držav. Ena izmed strank je zahtevala, naj se nemške dežele avstrijske (prav za prav sedanja cislitvanija) združijo z Nemčijo pod enim vladarjem, z enim državnim zborom; seveda bi tej zvezi načeljeval kralj pruski. Da bi se privrženci te misli med seboj poznali, določili so, da bodo nosili črno-rudeče in zlate trakove. Taka trobojnica (boja = barva) znači torej zjedinjeno Nemčijo, in tisti, ki jo nosi, s tem izrazuje, da želi tako državo, oziroma da se za nje ustanovo poteguje. Pri zdravih državnih razmerah bila

bi seveda ta trobojnica v Avstriji strogo prepovedana, ker nje nositelj zahteva razpad naše monarhije, ali v resnici je sedaj naopak, namreč tako, da se tisti, ki to znamenje sovraži, preganja.

Zakaj pa so se za izraz te ideje izbrale ravno imenovane barve? Črna pomenja smodnik, rudeča kri, rumena pa ogenj. Naznanjajo torej sredstva, s katerimi se ima doseči zjedinjena Nemčija.

Obrnimo se k naši prijazni, mili slovenski zastavi. Tudi leta 1848. je bilo, ko je nastala ta trobojnica. Nemci so v revoluciji nosili črno-rudeče-zlate trakove, zlasti na Dunaju je to bilo prav običajno. Zato so si dunajski Slovenci, da bi jih ne vštevali med uporne Nemce, morali tudi izmisliti neko zunanje znamenje, in določili so, da ima kot tako služiti trobojnica, za katero so se barve vzele iz grba kranjske dežele, to je rudeča, modra in bela. Slovenci so potem jeli take trakove nositi ter tem načinom izražali, da so Avstriji zvesti in nočejo nič vedeti o nemškem veleizdajstvu. Da bi to še bolje potrdili, pripenjali so si navadno k slovenski trobojnici še črno-rumeni avstrijsko-cesarski trak. Trobojnica se je po slovenski deželi naglo razširila in ostala do današnjega dne znak slovenske narodnosti v okvirju avstrijsko-ogrske države. Prusaški klevetniki poštene